

Brüssel, 17. detsember 2024
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0103(COD)

14262/1/24
REV 1

ECOFIN 1109
UEM 336
CADREFIN 146
CODEC 1916

SAATEMÄRKUSED

Komisjoni dok nr: COM(2024) 445 final/2

Teema: KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA
NÕUKOGULE
2023. aasta aruanne tehnilise toe instrumendi kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 445 final/2.

Lisatud: COM(2024) 445 final/2

Brüssel, 16.12.2024
COM(2024) 445 final/2

CORRIGENDUM

This document corrects document COM(2024) 445 final of 8.10.2024

Concerns all language versions.

Figure 4 is replaced to include Greece.

The text shall read as follows:

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2023. aasta aruanne tehnilise toe instrumendi kohta

Eessõna

Mul on hea meel esitada käesolev aruanne 2023. aasta tehnilise toe instrumendi kohta. Tehnilise toe instrumendi kolmandal aastal on selge, et see on edukas poliitikavahend, mis on liikmesriikidele konkreetset kasulik. Riiklike ametiasutuste poolt toetuse saamiseks esitatud taotluste arv oli taaskord oluliselt suurem kui taotluste arv, mida struktuurireformide toe peadirektoraat rahuldada suutis.

Käesolevas aruandes esitatud faktid näitavad, et tehnilise toe instrument aitab liikmesriikidel parandada haldussuutlikkust reformide kavandamisel, väljatöötamisel ja rakendamisel ning see aitab saavutada kestlikku majanduskasvu ja lihtsustab rohe- ja digipööret. Kuna rahalisi vahendeid ei eraldata etteulatavalt, tuginedes geograafilistele või temaatilistele teguritele, siis on tehnilise toe instrument paindlik nõudluspõhine vahend, mis võimaldab kohaneda tekkivate vajaduste ja kiiresti muutuva keskkonnaga.

Väärrib märkimist, et liikmesriikide huvi osaleda mitut riiki hõlmavates projektides kasvas jätkuvalt, kusjuures 2023. aasta tehnilise toe instrumendi raames oli selliseid projekte 34. Samuti näitasid liikmesriigid üles huvi tugevdada koostööd piirkondlikul tasandil, osaledes kümnes mitut piirkonda hõlmavas projektis. Samamoodi osalesid liikmesriigid aktiivselt tehnilise toe 12 juhtprojektis, mis valiti välja liikmesriikide vajaduste alusel ja olid seotud ELi peamiste prioriteetidega.

2023. aastal oli enamik reforme, mida toetati tehnilise toe instrumendiga, seotud riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisega. Võttes arvesse komisjoni poliitilist prioriteeti kiirendada integratsiooni- ja ühinemisprotsessi, ulatus tehnilise toe instrument väljapoole ELi piire ning käivitati katseprojekt, mille raames laienemisprotsessis osalevad riigid olid konkreetsetes tehnilise toe projektides vaatlejateks.

2023. aastal oli oluliseks täheks [Euroopa haldusruumi tugevdamist käsitleva teatise \(ComPAct\)](#) vastuvõtmine, milles pakuti välja konkreetsete meetmed, et aidata haldusasutustel rahuldada inimeste ja ettevõtjate vajadusi kogu Euroopas. Seoses ComPAct-iga käivitati 2023. aastal tehnilise toe instrumendi juhtprojektina ka avaliku halduse töötajate vahetusprogramm (PACE). Algatuse eesmärk on edendada vastastikust õppimist ja parimate tavade vahetamist eri liikmesriikide ametnike vahel, et tugevdada haldussuutlikkust ning poliitika kujundamise ja rakendamise oskusi. PACEga kaasnes märkimisväärne huvi, kuna selles osales üle 300 ametniku, viies läbi 70 liikmesriikide vahelist vahetust.

Käesolevas aruandes toome esile ka tehnilise toe instrumendi märkimisväärse panuse konkurentsivõime suurendamise heaks, mis on üks ELi peamisi prioriteete. Käesolev ülevaade liikmesriikidele suunatud 2023. aasta tehnilise toe instrumendi kohta on jaotatud vastavalt üheksale konkurentsivõimet edendavale tegurile, mis on kindlaks määratud teatises [„30 aastat ühtset turgu“](#) ning [2024. aasta ühtse turu ja konkurentsivõime aruandes](#). Aruandes esitatakse konkreetsed näited tehnilise toe instrumendi toetusest Euroopa ettevõtjatele liikmesriikide majanduse hoogustamiseks töökohtade, sidususe, innovatsiooni ja jõukuse loomisel.

Olen kindel, et tehnilise toe instrumendiga toetatakse jätkuvalt reformide kavandamist ja rakendamist vastavalt ELi peamistele poliitikavaldkondadele ja prioriteetidele, käsitledes riiklikke ja riikidevahelisi probleeme, mistõttu lähiaastatel ilmneb selge positiivne mõju kogu ELis.

Judit RÓZSA

Struktuurireformide toe peadirektoraadi peadirektori kohusetäitja

SISUKORD

Eessõna.....	1
Tehnilise toe instrument.....	5
2023. aasta tehnilise toe instrument	6
I. Põhipunktid	6
Avalik haldus ja valitsemine.....	8
II. Tehnilise toe instrumendi tsükkel 2023. aastal – faktid ja arvud	8
Tehnilise toe instrumendi 2023. aasta tsükli käivitamine.....	8
2023. aasta tehnilise toe instrumendi toetustaotlused	9
Tehnilise toe instrumendi projektid 2023. aastal	11
Juhtprojektid.....	14
Taaste- ja vastupidavuskava toetus	14
Katseprojekt, mis hõlmab laienemisprotsessis osalevaid riike vaatlajatena.....	15
III. Projektide elluviimine.....	16
IV. Koostöö- ja toetuskavad.....	17
V. Tehnilise toe instrumendist teavitamine	17
VI. Tehnilise toe instrumendi hindamine	19
Tehnilise toe instrument kui peamine vahend ELi konkurentsivõime toetamiseks	20
I. Toimiv ühtne turg.....	22
II. Juurdepääs erakapitalile.....	23
III. Avaliku sektori investeeringud ja taristu	24
IV. Teadusuuringud ja innovatsioon.....	26
V. Energia.....	27
VI. Ringlus	28
VII. Digitaliseerimine.....	29
VIII. Haridus ja oskused	30
IX. Kaubandus ja avatud strateegiline autonoomia.....	31
Kokkuvõte.....	33
Lisa 1. Tehnilise toe instrumendi iga-aastane tsükkel	34

Lisa 2. Tehnilise toe instrumendi 2023. aasta üldine projektikonkurss: liikmesriikide taotlused.....	35
--	----

TEHNILISE TOE INSTRUMENT

Tehnilise toe instrument¹ on ELi programm, mille raames pakutakse alates 2021. aastast ELi liikmesriikidele kohandatud tehnilist oskusteavet reformide kavandamiseks ja elluviimiseks, tehes seda ka riiklike taaste- ja vastupidavuskavade kaudu. Selle üldeesmärk on edendada ELi majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, toetades liikmesriike majandusliku ja sotsiaalse taastumise, vastupanuvõime ning ülespoole suunatud majandusliku ja sotsiaalse lähenemise saavutamiseks vajalike reformide elluviimisel.

Tehnilise toe instrumenti haldab Euroopa Komisjoni struktuurireformide toe peadirektoraat ning selle raames võivad toetust saada kõik liikmesriigid, kellel on raskusi reformide kavandamisega ja elluviimisel. See hõlmab nii reforme, mille eesmärk on tegeleda majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta protsessi raames määratletud probleemidega, kui ka ELi poliitika prioriteete või liikmesriigi omal algatusel ellu viidavaid reforme. Tehnilise toe instrumendi raames ei toimu rahaliste vahendite eelnevat eraldamist liikmesriikide või poliitikavaldkondade kaupa.

Tehnilise toe instrument ei nõua liikmesriikidelt kaasrahastamist. Selle kogueelarve 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus on **864,4 miljonit eurot**. Lisaks võivad liikmesriigid taotleda tehnilist lisatuge kas otsetoetusena või oma taaste- ja vastupidavuskavade raames.

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
116,4	118,7	121,1	123,5	126,0	128,5	130,4	864,4

Joonis 1. Tehnilise toe instrumendi 2021.–2027. aasta eelarve (miljonites eurodes)

Tehnilise toe instrumendi raames pakutakse toetatavatele liikmesriikide asutustele ainulaadset projektipõhist juurdepääsu tehnilistele teadmistele ja vastastikusele õppele, et aidata neil lahendada reformidega seotud probleeme. See on liikmesriikide vajadustel põhinev instrument, mis on korraldatud iga-aastaste tsüklitena, nagu on kirjeldatud 1. lisas. Tehnilise toe instrument pakub eksperditeadmisi ja eksperte seoses poliitilise nõustamise, poliitika muutmise, strateegiate ja reformide tegevuskavade koostamise ning seadusandlike, institutsiooniliste, struktuuri- ja haldusreformide toetamisega. See hõlmab ka institutsioonilise, haldusliku või valdkondliku suutlikkuse suurendamist, seminare, konverentse ja õpikodasid, parimate tavade vahetamist ja koolitusmeetmeid, ühiste meetodite väljatöötamist, IT-suutlikkuse suurendamist ja uuringute läbiviimist.

Seega tugevdab tehnilise toe instrument ELi liikmesriikide institutsioonilist ja haldussuutlikkust. Toetus on kohandatud reformivajadustele ja iga toetust saava asutuse

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/240, millega luuakse tehnilise toe instrument (ELT L 57, 18.2.2021, lk 1–16; edaspidi „tehnilise toe instrumendi määrus“).

suutlikkusele. Iga projekt on ainulaadne kombinatsioon eksperditeadmistest, mida pakuvad eksperdid Euroopa Komisjonist (edaspidi „komisjon“) ja eksperdid ELi liikmesriikide ametiasutustest (nt komisjoni tehnilise abi ja teabevahetuse vahendi TAEX² kaudu), rahvusvahelistest organisatsioonidest või erasektorist. Vajaduse korral sõlmib komisjon väliseksperptidega lepingu eelarve otsese täitmise (peamiselt erasektor) raames või kaudse eelarve täitmise³ (peamiselt rahvusvahelised organisatsioonid) raames. Struktuurireformide toe peadirektoraadi töötajad on täielikult kaasatud iga projekti elluviimise protsessi.

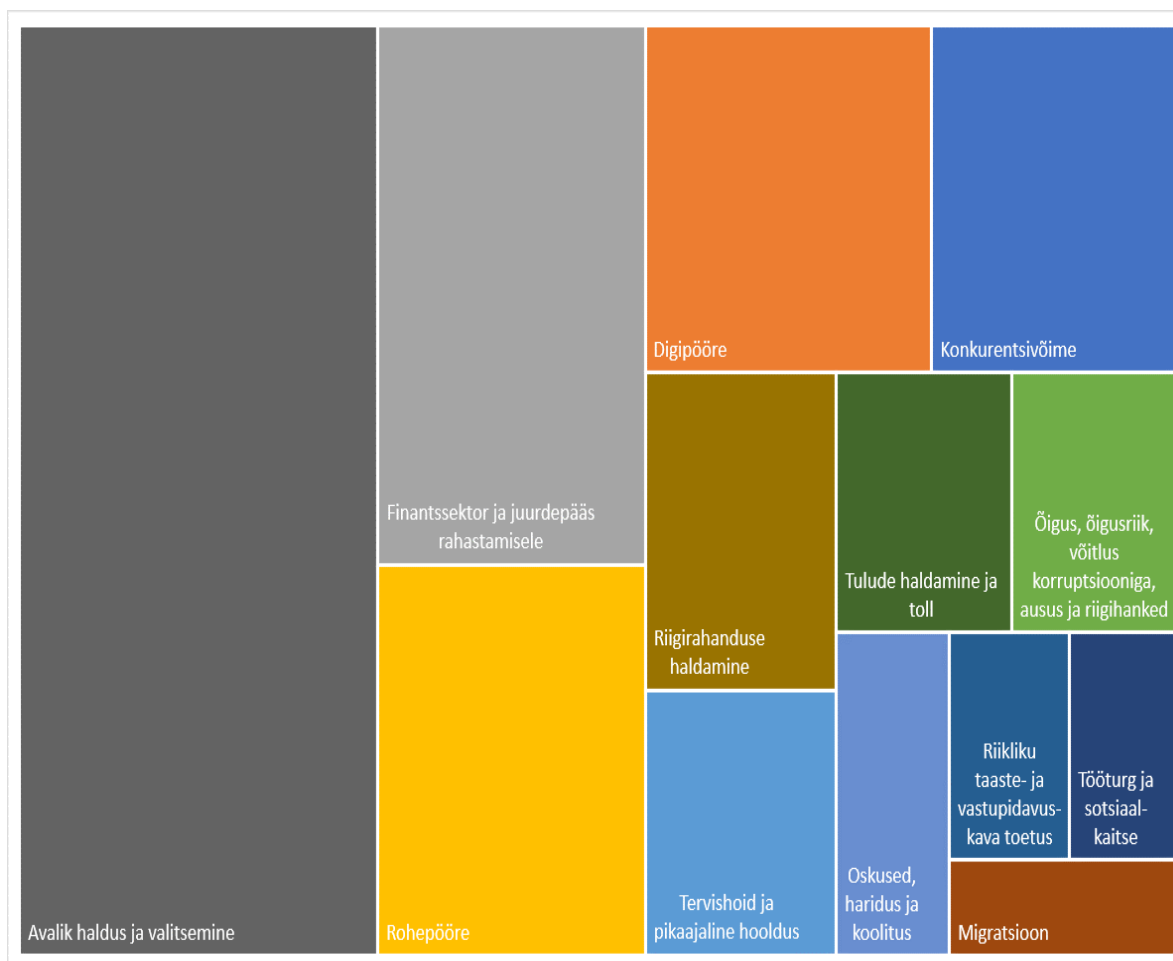
2023. AASTA TEHNILISE TOE INSTRUMENT

I. Põhipunktid

Nagu varasematelgi aastatel, pakuti tehnilise toe instrumendiga 2023. aastal tehnilist tuge kõigile liikmesriikidele **paljudes poliitikavaldkondades** vastavalt riiklike ametiasutuste taotlustele. Need hõlmasid avalikku haldust ja juhtimist, rohe- ja digipööret, konkurentsivõimet, tervishoidu ja pikaajalist hooldust, tulude haldamist ja tolli, avaliku sektori finantsjuhtimist, õigust, õigusriiki, korruptsioonivastast võitlust, ausust ja riigihankeid, tööturu- ja sotsiaalkaitsealaseid oskusi, haridust ja koolitust ning rännet.

² https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/funding-and-technical-assistance/taix_et.

³ Tehnilise toe rahastamisvahendiga kaudse eelarve täitmise raames ELi rahalisi vahendeid haldavate üksuste loetelu on esitatud [tehnilise toe instrumendi veebisaidil](#).

Joonis 2. 2023. aasta tehnilise toe instrument: panus oluliste poliitiliste prioriteetide saavutamisse

2023. aasta tehnilise toe instrumendi projektidega toetati jõuliselt riiklike **taaste- ja vastupidavuskavade**⁴ rakendamist. Tehnilise toe instrumendiga jätkati liikmesriikide toetamist **rohe- ja digiülemineku** reformide kavandamisel ja rakendamisel. Selleks et tugevdada solidaarsust Ukrainaga, toetati tehnilise toe instrumendiga ka liikmesriike Venemaa suhtes kehtestatud piiravate meetmete rakendamisel. Euroopa oskusteaasta 2023 raames toetati tehnilise toe instrumendiga mitut liikmesriiki nende riikliku oskuste strateegia väljatöötamisel, et leevendada oskuste nappust ja mittevastavust tööturu vajadustele.

Ühtekuuluvuspoliitika ja reformide volinik Elisa Ferreira kohtus institutsioonidevahelisel tasandil 7. novembril 2023 Euroopa Parlamendi eelarvekomisjoni ning majandus- ja rahanduskomisjoniga, et vahetada arvamusi tehnilise toe instrumendi rakendamise üle.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17–75, edaspidi „[taaste- ja vastupidavusraha määrus](#)“, artikli 7 lõige 2).

Avalik haldus ja valitsemine

25. oktoobril 2023 võttis komisjon vastu uue [teatise Euroopa haldusruumi tugevdamise kohta \(ComPAct\)](#), milles pakuti välja konkreetsed meetmed, et aidata haldusasutustel rahuldada inimeste ja ettevõtjate vajadusi kogu Euroopas. 7. detsembril 2023 esitles volinik Ferreira ComPActi [konkurentsivõime nõukogus](#) (siseturg ja tööstus).

ComPAct oli vastus liikmesriikide, Euroopa Parlamendi ja Regioonide Komitee poolt komisjonile esitatud ettepanekule edendada koostööd ja poliitilist dialoogi ning aidata parandada haldusasutuste suutlikkust ja kvaliteeti Euroopa Liidus riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. ComPAct vastab ka Euroopa kodanike ootustele, mis toodi välja struktuurireformide toe peadirektoraadi poolt 2023. aasta kevadel korraldatud [Eurobaromeetri uuringus reformide ja haldusasutuste kohta](#). Uuring näitas kodanike ootust, et haldusasutused oleksid vähem bürokraatlikud, osutaksid teenuseid kiiremini, oleksid läbipaistvamad ja inimestele lähemal. Algatus ComPAct on komisjoni kõigi aegade esimene laiaulatuslik meetmete kogum, millega toetatakse riiklike haldusasutuste ajakohastamist ja tugevdatakse nende piiriülest koostööd, et nad saaksid koos ühiseid probleeme lahendada.

ComPActi eesmärk on **edendada koostööd ja poliitikadialoogi** ning aidata parandada **Euroopa Liidus haldusasutuste suutlikkust ja kvaliteeti riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil**. Selles pakutakse välja strateegiline meetmete kogum Euroopa haldusruumi tugevdamiseks, edendades avaliku halduse kvaliteedi aluseks olevaid ühiseid üldpõhimõtteid ja tugevdades toetust liikmesriikide halduse ajakohastamisele.

2023. aastal käivitati ComPActiga seotud uus konkreetne tehnilise toe instrumendi juhtalgatus, s.o avaliku halduse töötajate vahetusprogramm (PACE). Algatuse eesmärk on edendada vastastikust õppimist ja parimate tavade vahetamist eri liikmesriikide ametnike vahel, et tugevdada haldussuutlikkust ning poliitika kujundamise ja rakendamise oskusi. Tihe side ComPActi ja tehnilise toe instrumendi vahel aitab hoida tugevat poliitilist fookust liikmesriikide haldusasutuste tegevussuutlikkuse ja tõhususe parandamisele.

II. Tehnilise toe instrumendi tsükkel 2023. aastal – faktid ja arvud

Tehnilise toe instrumendi 2023. aasta tsükli käivitamine

Tehnilise toe instrument 2023 kuulutati välja [tehnilise toe instrumenti käsitleval iga-aastasel konverentsil, mis oli pühendatud liikmesriikide vastupanuvõime suurendamisele](#) ning mis toimus 5. mail 2022 veebipõhiselt. Konverentsil tutvustati, kuidas tehnilise toe instrumendiga saab toetada liikmesriike vastupanuvõimet suurendavate reformide edukal kavandamisel ja rakendamisel, eelkõige hiljutiste kriiside (COVID-19 pandeemia, Venemaa sissetung Ukrainasse) kontekstis. Samuti esitati tehnilise toe instrumendi 2023. aasta prioriteetid, milleks on:

- jätkata riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamise toetamist;
- keskenduda toetuse pakkumisel konkreetsetele ELi prioriteetidele, rakendades struktuurireformide toe peadirektoraadi uuenduslikku juhtprojektide kontseptsiooni, mille puhul komisjon pakub liikmesriikidele välja projekte, ning
- soodustada mitut riiki ja piirkonda hõlmavate projektide kavandamist ja rakendamist.

Konverents andis ka võimaluse tutvustada **12 tehnilise toe juhtprojekti ideid**, mis esitati seetõttu, et need käsitlevad mitme liikmesriigi reformivajadusi ja on seotud ELi peamiste prioriteetidega, mida liikmesriigid rakendavad. Seega on juhtprojektide eesmärk aidata liikmesriikidel viia ellu vastupidavust ja majanduskasvu edendavaid reforme.

Tehnilise toe instrumendi 2023. aasta tsüklik pakuti uuesti välja tehnilise toe instrumendi 2022. aasta juhtalgatus „[ELi digirahanduse järelevalve akadeemia finantsjärelevalveasutuste oskuste parandamiseks](#)“.

2023. aasta tehnilise toe juhtprojektid

- [Keskkonnamõõdme integreerimine riigi rahandusse – põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ rakendamine avaliku sektori rahastamisprogrammides](#)
- [Taastuenergiade loa andmise menetluste kiirendamine.](#)
- [Kliimamuutustega kohanemise toetamine](#)
- [Keskonna-, sotsiaalsete ja juhtimisriskide juhtimine finantssektoris](#)
- [Tööstusökosüsteemide toetamine](#)
- [Ränne ja andekate inimeste meelitamine ELi](#)
- [Inimkeskse integreeritud hoolduse suunas](#)
- [Noored kõigepealt – laste ja noorte heaolu, hariduse, koolituse, sotsiaalkaitse ja tööväljavaadete toetamine](#)
- [Avaliku halduse töötajate vahetusprogramm PACE](#)
- [Maksustamisalase halduskoostöö direktiivi raames liikmesriikide vahel vahetatava maksuteabe kvaliteedi ja kasutamise parandamine](#)
- [Riigihangetega tegeleva personali kutseoskuste parandamine: Strateegiliste meetodite, terviklikkuse ja läbipaistvuse edendamine](#)
- [Kohalike ja piirkondlike haldusasutuste digipööre](#)

2023. aasta tehnilise toe instrumendi toetustaotlused

2023. aasta konkursikutse raames oli 2022. aasta 31. oktoobriks **27 liikmesriiki esitanud 530 tehnilise toe instrumendi taotlust** kogusummas 256 miljonit eurot, mis ületab olemasolevate vahendite mahu kahekordselt. Kuigi kõik esitatud taotlused loeti rahastamiskõlblikeks,⁵

⁵ Taotluste abikõlblikkust kontrollitakse tehnilise toe instrumendi määruse artiklites 8 ja 9 sätestatud kriteeriumide alusel. Võimalike toetusesaajate abikõlblikkust kontrollitakse samuti vastavalt tehnilise toe instrumendi määrusele, täpsemalt artiklis 2 sätestatud kriteeriumide alusel.

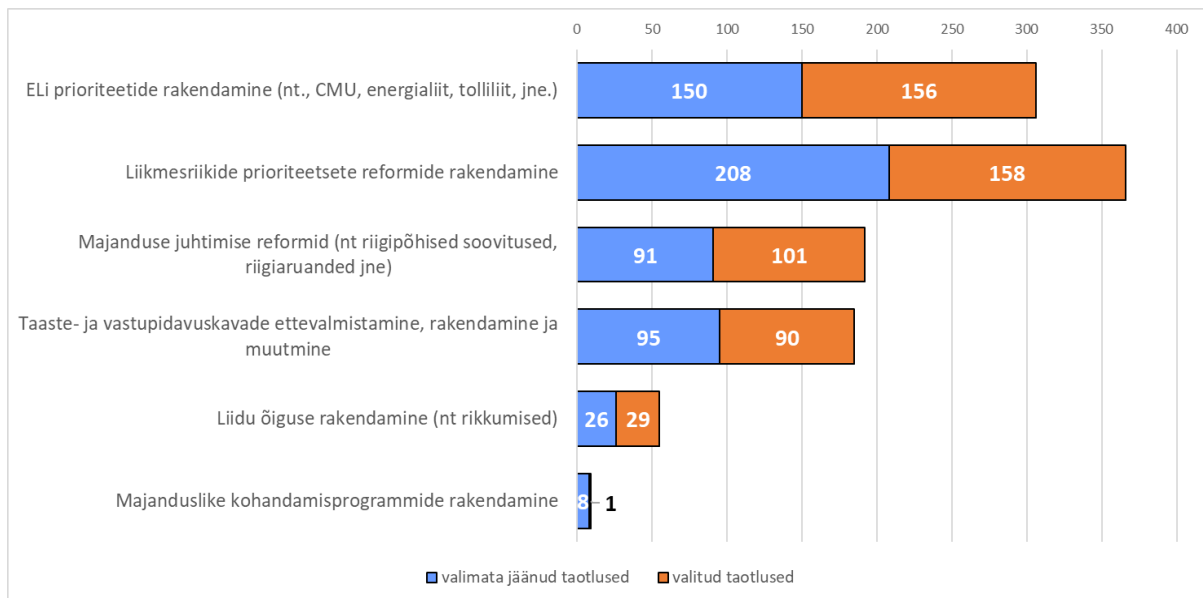
võtsid taotluse esitanud liikmesriigid hindamisetapis seitse taotlust tagasi. Selle tulemusena hinnati valiku tegemiseks 523 taotlust.

Struktuurireformide toe peadirektoraat tagab täpselt määratletud otsustusprotsessi kaudu (vt 1. lisa), et projektid valitakse välja vastavalt tehnilise toe instrumendi määruse artikli 9 lõikes 5 esitatud hindamiskriteeriumidele. Taotlusi analüüsitakse arvestades tuvastatud probleemide kiireloomulisust, ulatust ja tõsidust, asjaomaste poliitikavaldkondade toetusvajadusi ning tuginedes asjaomaste liikmesriikide sotsiaalmajanduslike näitajate ning institutsioonilise ja üldise haldussuutlikkuse analüüsile. Struktuurireformide toe peadirektoraat tagab rahastamiskõlblikkuse kontrolli abil samuti, et meetmed on rahastamiskõlblikud vastavalt asjaomase määruse artiklile 8.

Komisjon võib toetada liikmesriike **erimeetmetega**, kui vajadused on kiireloomulised. Nii võibki struktuurireformide toe peadirektoraat võtta tehnilise toe instrumendi määruse artikli 12 lõike 7 kohaselt ka erimeetmeid kooskõlas nimetatud määruses sätestatud eesmärkide ja meetmetega, et pakkuda liikmesriikide ametiasutustele tehnilist tuge **kiireloomuliste** vajaduste rahuldamiseks. Sellised erimeetmed on oma olemuselt ajutised ja need on seotud artikli 9 lõikes 3 sätestatud konkreetsete asjaoludega (muu hulgas taaste- ja vastupidavusraha raames taaste- ja vastupidavuskavade ettevalmistamine või rakendamine, majanduse juhtimise protsessiga seotud reformid (riigipõhised soovitusel) ning majanduslike kohandamisprogrammide rakendamine). 2023. aastal ei toetanud struktuurireformide toe peadirektoraat ühtegi erimeedet.

Struktuurireformide toe peadirektoraat konsulteeris teiste komisjoni talituste/peadirektoraatidega tagamaks, et 2023. aasta tehnilise toe instrumendi raames pakutav tehniline tugi on kooskõlas ELi poliitikaga, ei dubleeri muid ELi meetmeid ja rahastamist ning tugineb muudele ELi programmidele neid täiendades.

Üldisemalt hõlmasid esitatud taotlused toetusvajadusi, mis on seotud erinevate kindlaksmääratud reformidega, sealhulgas liikmesriikide endi reformialaste prioriteetidega, samuti reformidega, mille eesmärk on lahendada ELi majanduse juhtimise protsessi käigus tuvastatud probleeme, samuti neid, mis on seotud ELi prioriteetide rakendamisega.

Joonis 3. 2023. aasta tehnilise toe instrumendi: teave liikmesriikide taotluste kohta

Pärast 1. lisas kirjeldatud hindamis- ja valikuprotsessi **valiti tehnilise toe instrumendi 2023. aasta üldise projektikonkursi raames välja 231 taotlust 119,7 miljoni euro väärtuses**, mis hõlmavad ELi peamisi prioriteete järgmiselt⁶:

- 90 taotlust olid seotud riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisega;
- 69 taotlust olid seotud digipöördega;
- 83 taotlust olid seotud Euroopa rohelise kokkuleppega;
- 34 taotlust olid seotud võrdõiguslikkusega: naiste, puuetega inimeste, roma kogukonna, rändajate, eakate ja LGBTIQ+ kogukonna toetamisega.

2023. aasta tehnilise toe instrumendi toetus hõlmas meetmeid kõigis liikmesriikides.

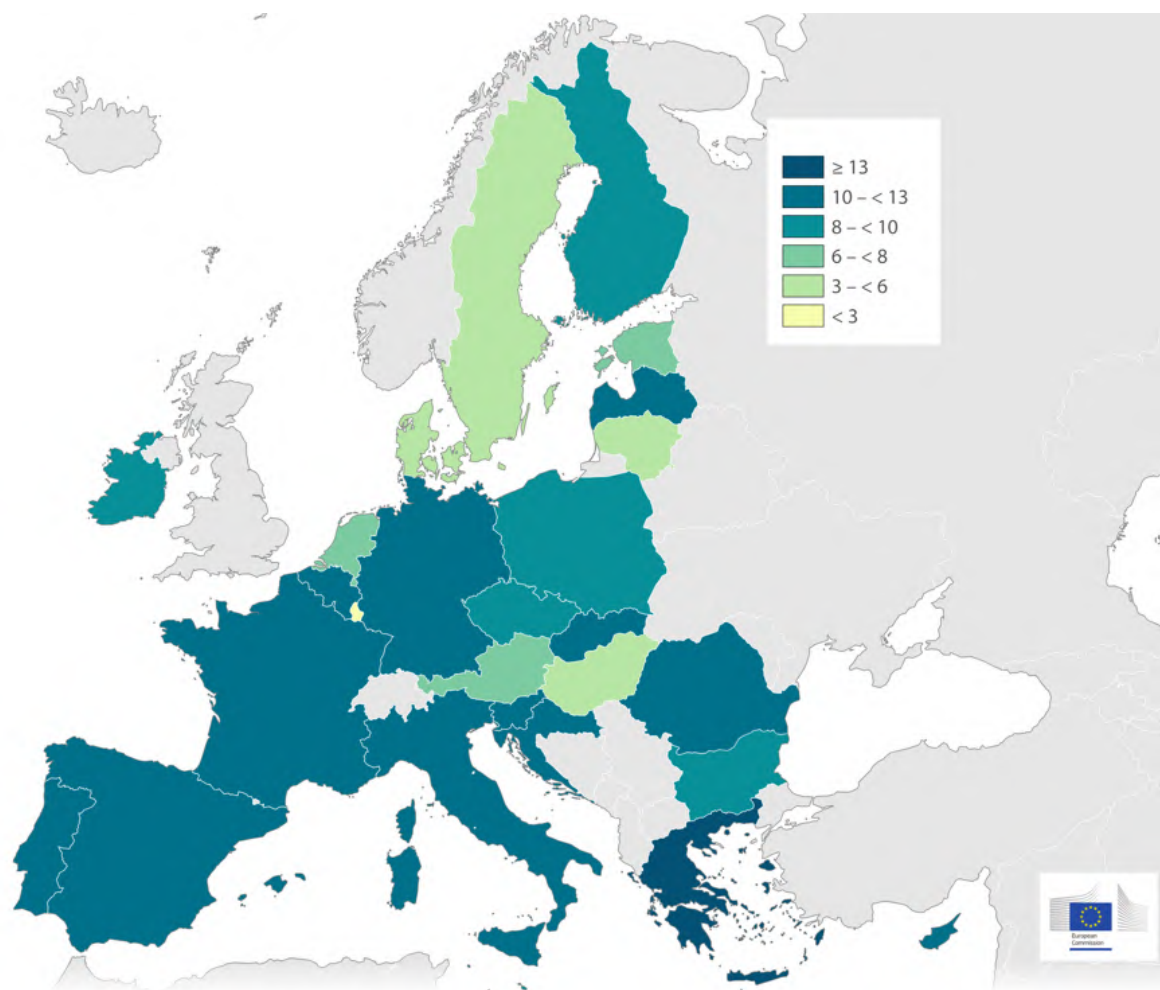
Tehnilise toe instrumendi projektid 2023. aastal

Pärast [rahastamisotsuse ja iga-aastase tööprogrammi vastuvõtmist](#) 21. märtsil 2023, milles esitati meetmed, mis on vajalikud 2023. aasta tehnilise toe instrumendi rakendamiseks,⁷ **koondati 231 väljavalitud taotlust 151 projekti alla**, kuna mõnikord olid mitmed taotlused ühendatud üheks projektiks, et saada kasu mastaabisäästust, edendada koostöötamist ja tõhustada vastastikust õpet. Nimetatud 151 projektiga toetati **27 liikmesriiki 326 tiptasemel reformi**⁸ ettevalmistamisel, kavandamisel ja rakendamisel.

⁶ Üks tehnilise toe taotlus võib aidata kaasa mitme ELi prioriteedi rakendamisele.

⁷ Komisjoni 20. märtsi 2023. aasta rakendusotsus tehnilise toe instrumendi rahastamise ja 2023. aasta tööprogrammi vastuvõtmise kohta (C(2023) 1786).

⁸ 2023. aasta tehnilise toe instrumendi raames toetatud reformide koguarv on suurem kui toetatud projektide koguarv ning väljavalitud taotluste koguarv, kuna mitut riiki hõlmavate projektide ja mitut riiki hõlmavate taotluste koguarv vastas 2023. aasta tehnilise toe instrumendi raames mitmetele reformidele eri liikmesriikides.

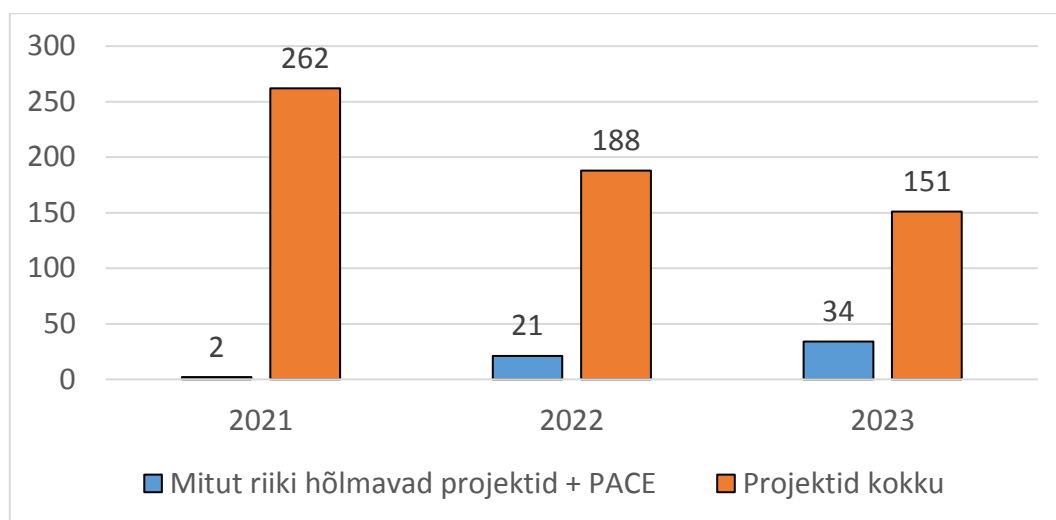

Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat
Cartography: Eurostat – IMAGE, 10/2024

Joonis 4. 2023. aasta tehnilise toe instrument: toetatud reformide arv igas liikmesriigis

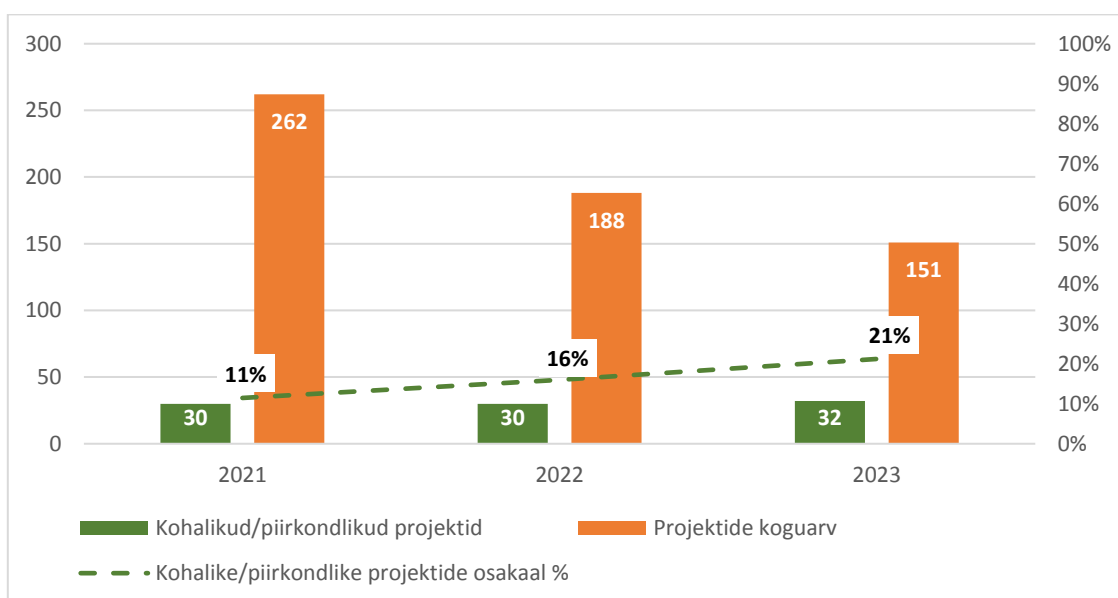
Liikmesriikide huvi mitut riiki hõlmavates projektides osalemise vastu kasvas ka 2023. aastal, mis tõi kaasa järsu kasvu järgmiselt: 2021. aasta tehnilise toe instrumendi raames oli kaks mitut riiki hõlmavalt projekti, 2022. aasta tehnilise toe instrumendi raames oli neid 21 ning **2023. aasta tehnilise toe instrumendi raames oli 34 mitut riiki hõlmavat projekti**. Samuti näitasid liikmesriigid üles huvi tugevdada koostööd piirkondlikul tasandil, osaledes **kümnnes mitut piirkonda hõlmavas projektis**.

Mitut riiki hõlmav **avaliku halduse töötajate vahetusprogrammi (PACE)** juhtprojekt, mille eesmärk on edendada koostööd ja piiriülest teabevahetust liikmesriikide vahel, et suurendada haldussuutlikkust ja valmistada ette järgmise põlvkonna poliitikakujundajaid Euroopa Liidus, võeti aktiivselt kasutusele eesmärgiga viia läbi **rohkem kui 300 osalejaga 70 vahetust 17 liikmesriigis**.

Joonis 5. Tehnilise toe instrument 2021–2023: mitut riiki hõlmavate projektide arvu muutus

2023. aasta tehnilise toe instrumendi projektide seas oli kaks projekti, mis hõlmavad mitut riiki: projekt, millega toetatakse liikmesriikide tööstusökosüsteeme (EL, ES, FI, PT ja SE), ning projekt, millega aidatakse kiirendada taastuvenergia loamenetlust (LT ja NL), kusjuures mõlemad projektid aitasid **edendada ELi majanduse konkurentsivõimet**. Nende hulka kuulusid ka mitut riiki hõlmav projekt „Kodaniku rahulolu mõõtmine peamiste avalike teenustega, eesmärgiga suurendada tulemuslikkust ja usaldust“ (AT, BE, EE, EL, ES, FI, HR, IE, LT, LV ja SI) ja projekt „Keskkonna-, sotsiaalsetele ja juhtimisriskide raamistik finantssektoris“ (BG, CY, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LV, RO ja SI) eesmärgiga suurendada finantsjärelevalveasutuste suutlikkust reageerida probleemidele, mis on seotud keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisriskidega, ning projekt „Maksustamisalase halduskoostöö direktiivi kohaselt liikmesriikide vahel vahetatava maksuteabe kvaliteedi ja kasutamise tõhustamine“ Horvaatias ja Iirimaa.

Joonis 6. Tehnilise toe instrument 2021–2023: muutused piirkondlike/kohalike projektide arvus

Igal järgneval aastal toetas järjest rohkem tehnilise toe instrumendi projekte liikmesriike piirkondliku ja kohaliku tasandi reformides, mis olid kooskõlas ELi prioriteetidega. Näiteks 2023. aastal toetati tehnilise toe instrumendiga viie liikmesriigi kümnet piirkonda [ELi mäetööstuse piirkondlike ökosüsteemide tõhustamisel, et toetada rohepööret ja tagada mineraalsete toorainetega varustamine](#).

Juhtprojektid

2023. aasta tehnilise toe instrumendi tehniline kirjeldus näitas ka **juhtprojektide jõulist kasutuselevõttu** võrreldes tehnilise toe instrumendiga 2022. aastal, mil see kontseptsioon esimest korda käivitati. 2023. aasta tehnilise toe instrumendi 151 projektist 50 olid seotud juhtprojektidega, sealhulgas rohe-, digi-, energeetika-, avaliku halduse, riigi rahanduse, rändajate integreerimise ja tervishoiu valdkonnas.

2023. aasta tehnilise toe instrumendi projektikonkursi raames anti kaheksale liikmesriikide uuele toetust saavale asutusele ka võimalus ühineda [ELi finantsjärelvalveasutuste digirahanduse akadeemiaga](#), mis oli esmalt kavandatud 2022. aasta tehnilise toe instrumendi raames ning mis ühendab 32 asutust 25 liikmesriigist.

Taaste- ja vastupidavuskava toetus

Tehnilise toe instrumendi raames on toetatud taaste- ja vastupidavuskavadega hõlmatud reformide ja investeringute rakendamist sellistes poliitikavaldkondades nagu valitsemine ja avalik haldus, digitaalvaldkond, kestlik majanduskasv ja ettevõtluskeskkond, tööturg, tervishoid, haridus, sotsiaalteenused, tulude haldamine ja avaliku sektori finantsjuhtimine, kaasa arvatud finantssektoris.

2023. aastal oli **66 %** 2023. aasta tehnilise toe instrumendi projektidest otseselt või kaudselt seotud riiklike taaste- ja vastupidavuskavadega, aidates liikmesriikidel veelgi suurendada oma suutlikkust rakendada taaste- ja vastupidavuskavasid, sealhulgas taaste- ja vastupidavuskava seire- ja projektijuhtimismeetodeid, aruandlusmehhanisme, audiiti- ja kontrolliraamistikke, kommunikatsioonistrateegiat, juhtimisstruktuure, IT-süsteeme ning olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohaldamist.

KESKENDUMINE TEHNILISE TOE INSTRUMENDI PROJEKTIDELE, MILLEL ON OTSENE SEOS TAASTE- JA VASTUPIDAVUSKAVADEGA

2023. aasta tehnilise toe instrumendi raames toetas struktuurireformide toe peadirektooraat reformi projekte, mis on otseselt seotud taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisega.

- **10 liikmesriiki** (BE, BG, CY, ES, IE, LV, PT, RO, NL ja SI) said oma taaste- ja vastupidavuskavale üldtoetust. Näiteks käivitati 27. novembril 2023 ametlikult üks mitut riiki hõlmav projekt, mille eesmärk on teavitada üldsust taaste- ja vastupidavuskavade mõjust ning milles osalesid kaheksa toetust saava liikmesriigi (BE, BG, CY, ES, LV, NL, PT, ja RO) esindajad, struktuurireformide toe peadirektooraat, kommunikatsiooni

peadirektoraat, taaste ja vastupidavuse rakkerühm, majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat ning Euroopa poolaasta ametnikud kõigist osalevatest liikmesriikidest. Projekti eesmärk oli tugevdada liikmesriikide kommunikatsioonialast suutlikkust ja pakkuda neile riigipõhiseid tehnilise toe meetmeid, et parandada teavitustööd taaste- ja vastupidavuskava eelistest. Projekti ülesehitus põhines kahel edukal taaste- ja vastupidavuskava teavituspõhisel projektil, mida rakendati Slovakkias ja Tšehhis.

- **16 liikmesriiki** (BE, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, HR, HU, IT, LV, MT, PL, PT, RO ja SK) said toetust oma taaste- ja vastupidavuskavadega hõlmatud konkreetsete reformide ja investeeringute rakendamiseks. Näitena võib tuua toetuse uue akadeemilise karjääri raamistiku institutsionaliseerimisele Lätis, ettevõtete tõhusamale digiüleminekule Tšehhis ning e-tervise edasiarendamise strateegiakavade optimeerimisele Poolas.

Taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise vahehindamine⁹ toob esile järgmise: „*Taaste- ja vastupidavusrahastu ning tehnilise toe instrumendi vaheline sidusus tuleneb nende kahe vahendi vahelisest sünergiast ja nende hindamiskriteeriumide ühtlustamisest. Taaste- ja vastupidavusrahastu määrusega edendatakse aktiivselt taaste- ja vastupidavusrahastu ning tehnilise toe instrumendi koostoimet, võimaldades liikmesriikidel eraldada oma taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel kogueraldisest kuni 4 % tehnilisele toele, ning sellist võimalust kasutab neli liikmesriiki. Taaste- ja vastupidavusrahastu ning tehnilise toe instrumendi hindamiskriteeriumide vastavusse viimisel rõhutatakse, et mõlemal vahendil on samad poliitikaeesmärgid ja et nende prioriteedid on omavahel kooskõlas. Näiteks riigipõhiste soovitude asjakohasus on üks hindamiskriteeriumidest, mida kasutatakse nii tehnilise toe instrumendi projektide valimisel kui ka taaste- ja vastupidavuskavade heakskiitmisel. Nende kahe vahendi sidusust näitab see, et enam kui 400 projekti, mis on kiidetud heaks tehnilise toe instrumendi alusel, on seotud liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade ettevalmistamise või rakendamisega, mis toob esile tehnilise toe instrumendi olulise rolli selles rahastus.*”

Katseprojekt, mis hõlmab laienemisprotsessis osalevaid riike vaatlejatena

Pidades silmas komisjoni poliitilist prioriteeti kiirendada laienemisprotsessis osalevate riikide integratsiooni- ja ühinemisprotsessi,¹⁰ töötasid struktuurireformide toe peadirektoraat ning naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraat välja tehnilise toe instrumendi katseprojekti, et laienemisprotsessis osalevad riigid saaksid 2023. aastal osaleda vaatlejatena konkreetsetes tehnilise toe instrumendi projektides. Seda tehti liikmesriikide vastavate abisaavate asutuste nõusolekul ja ilma vaatlejate osaluse rahastamiseta tehnilise toe instrumendist.

⁹ Komisjoni talituste töödokument – Taaste- ja vastupidavusrahastu vahehindamine (lk 62).

¹⁰ Bosnia ja Hertsegoviina, Montenegro, Moldova, Põhja-Makedoonia, Albaania, Serbia, Türgi, Ukraina, Gruusia ja Kosovo.

Katseprojekt algas 13. septembril 2023 ning hõlmab kaheksat laienemisprotsess osalevat riiki, milleks on Bosnia ja Hertsegoviina, Moldova, Põhja-Makedoonia, Albaania, Serbia, Türgi, Gruusia ja Kosovo¹¹. Laienemisprotsessis osalevate riikide valitud projektid olid peamiselt mitut riiki hõlmavad tehnilise toe instrumendi projektid. Nii laienemisprotsessis osalevate riikide kui ka liikmesriikide haldusasutused olid rahul katseprojekti kaudu pakutavate koostöövõimalustega.

III. Projektide elluviimine

Tehnilise toe instrumendi puhul on vajalik struktuurireformide toe peadirektoraadi pidev kaasamine alates projekti kavandamise etapist kuni projekti rakendamise, järelvalve ja hindamiseni.

Struktuurireformide toe peadirektoraat osaleb aktiivselt alates projektide kindlaksmääramise varasest etapist: toimub ulatuslik riikide ametiasutustele suunatud teavitustegevus, peadirektoraadi riiklikud koordinaatorid suhtlevad pidevalt vastavate riikide koordineerivate asutustega ning peadirektoraadi kõrged ametnikud kohtuvad liikmesriikides ametiasutuste esindajatega.

Kui 2023. aasta tehnilise toe instrumendi taotlused valiti välja ja määrati kindlaks nende rakendusviis, siis olid struktuurireformide toe peadirektoraadi poliitikaametnikud korrapäraselt ühenduses riikide ametiasutustega, et teha kindlaks projekti väljundid ning kujundada vastavad meetmed ja tööplaanid. Nad kuulusid liikmetena koos valitud tehnilise toe pakujatega kõigisse asjaomastesse projektimeeskondadesse ning tegid koostööd projekti igapäevasel juhtimisel. Samuti kindlustasid nad tulemusliku teabevahetuse tehnilise toe pakujate ja riikide ametiasutuste vahel, et ühine arusaamine tagaks projekti edukuse.

Struktuurireformide toe peadirektoraat kooskõlastas ka tööd teiste komisjoni talitustega, tehes seda peadirektoraatide esindajate alalise võrgustiku kaudu. Selle eesmärk oli tagada, et tehnilise toe instrumendiga pakutav tehniline tugi oleks kooskõlas ELi poliitikaga, ei dubleeriks muid projekte ning täiendaks muid ELi programme ja tugineks neile (sealhulgas hõlbustades juurdepääsu tehnilisele oskusteabele, mis on komisjonis kättesaadav või muude ELi programmide kaudu hõlpsasti kasutatav).

Igasse projekti juhtkomiteesse kaasati struktuurireformide toe peadirektoraadi töötaja ja riiklike ametiasutuste kõrgemad ametnikud, et tagada projektide jätkuv kooskõla riiklike prioriteetidega ja vajaduse korral muutuva maastikuga kohanemine. Eesmärk oli panustada riiklikesse reformikavadesse, pidades samaaegselt silmas ELi lisaväärtust.

¹¹ Montenegro ja Ukraina ei osalenud katseprojektis piiratud haldussuutlikkuse tõttu, kuid nad on väljendanud suurt huvi tulevikus osalemise vastu.

IV. Koostöö- ja toetuskavad

2023. aastal koostati kõigi 27 liikmesriigi **koostöö- ja toetuskavad**,¹² et kehtestada tehnilise toe instrumendi pakutava toetuse juhtpõhimõtted ja töömeetodid. 2023. aasta septembris esitati need nõukogule ja Euroopa Parlamendile. Igas kavas kirjeldatakse hõlmataavaid poliitikavaldkondi ja liikmesriigis rakendatavate toetusmeetmete ulatust, samuti esialgset ajakava ja hinnangulist eelarvet. Selliselt on igal liikmesriigil strateegiline ülevaade tehnilise toe instrumendi toetusmeetmete rakendamisest riiklikul ja piirkondlikul tasandil.

2023. aastal sisaldasid need kavad ka ettepanekut tehnilise toe instrumenti koordineerivate riiklike asutuste volituste kohta, milles kirjeldatakse nende rolli instrumendi tsükli igas etapis, sealhulgas võimalikku osalemist teabevahetus- ja hindamistegevuses, ning nende osalemist koordineerivate asutuste võrgustikus, mida juhib struktuurireformide toe peadirektoraat. 2023. aastal toimus viis võrgustiku kohtumist (neljal korral veebipõhiselt ning ühel korral, s.o 12. septembril 2023 Madridis vahetult). Eelkõige andis füüsiline kohtumine võimaluse rõhutada liikmesriikide koordineerivate asutuste rolli olulisust, et tehnilise toe instrument toimiks sujuvalt, ning arutada, kuidas kõige paremini koguda ideid ja koordineerida sidusrühmi, et koostada mitut riiki hõlmavaid tehnilise toe instrumendi taotlusi.

V. Tehnilise toe instrumendist teavitamine

Tehnilise toe instrument on oma ülesehituselt ja paindlikkuselt ainulaadne. See toimib koostöös riikide ametiasutustega, et toetada neid üksikisikute ja ettevõtjate hüvanguks ellu viidavate reformide kavandamisel ja elluviimisel. **ELi rahastamise nähtavuse** tagamiseks edendab struktuurireformide toe peadirektoraat tehnilise toe instrumendi ja sellega seotud projektide tööd ja nende tulemusi koostöös toetust saavate ametiasutuste, abi pakujate ning nii Euroopa Parlamendi kui ka komisjoni esindustega igas liikmesriigis. Spetsiaalsete kanalite (reformitoe veebisait, sotsiaalmeedia, väljaanded, üritused jne) kaudu toimuv teabevahetustegevus annab **suunatud teavet eri sihtrühmadele**, sealhulgas meediale ja üldsusele.

2023. aastal muutus tehnilise toe instrumendi ning avaliku halduse ja juhtimisega seotud teabevahetustegevus rohkem tulemustele suunatuks. Konkreetselt tähendab see järgmist: struktuurireformide toe peadirektoraat korraldas 21. märtsil 2023 iga-aastase [tehnilise toe instrumendi pressikonverentsi](#), et teha teatavaks 2023. aasta tehnilise toe instrumendi vastuvõtmine. Samuti korraldas struktuurireformide toe peadirektoraat iga-aastase [tehnilise toe instrumendi konverentsi](#) teemal „[Tulevikuks ettevalmistatud ja kohanemisvõimeline avalik haldus](#)“, mis toimus 25. mail 2023. Konverentsiga tähistati tehnilise toe instrumendi 2024. aasta tsükli käivitamist. Konverentsi teleülekannet jälgis 1 600 veebiosalejat läbi kogu ürituse.

¹² Vastavalt tehnilise toe instrumendi määruse artikli 9 lõikele 5.

Struktuurireformide toe peadirektoraat oli **avalike ürituste** kaaskorraldajaks või osales neil üritustel nii kohalikul tasandil kui ka veebis, et tutvustada edulugusid ja levitada teavet tehnilise toe instrumendi tulemuste kohta. Need üritused olid:

- Struktuurireformide toe peadirektoraat Delphi VIII majandusfoorumil, 26.–29. aprill 2023
- Oskuste arendamise toetamine reformide kaudu, 25. mai 2023
- Turismi andmete jagamine, juhtimine ja integratsioon, 27.–28. september 2023
- Teadus poliitika jaoks Euroopas, 10.–11. oktoober 2023
- Kestlik rahandus – COP 28 kõrvalüritus, 4. detsember 2023.

Struktuurireformide toe peadirektoraat eemaldus tehnilise toe instrumendi varasemate aastate projektipõhisest lähenemisviisist ning keskendus rohkem reformidele ja nende mõjule inimeste elule, aktiveerides ka oma **tegevust meedias** intervjuude ja **pressiürituste** kaudu.

[Reformitoetuse veebisait](#), mida lehitses 2023. aastal üle 160 000 külastaja, sai kasutajasõbralikuma kujunduse, et pakkuda üksikasjalikku teavet reformide ja reformiprojektide kohta [poliitikavaldkonna](#) ja [riigi](#) kaupa. 2023. aasta detsembri lõpuks leidis internetis üle 350 projektkirjelduse.

Vastavalt tehnilise toe instrumendi määruse artiklis 17 sätestatud läbipaistvusnõudele asub reformitoetuse veebisaidil [ühtne veebipõhine avalik andmehoidla](#), mis sisaldab tehnilise toe instrumendi tugiprojektide raames koostatud lõplikke uuringuid või aruandeid. Andmehoidlas on võimalik teha otsinguid aasta, teema ja liikmesriigi kaupa, mis võimaldab erinevatel dokumentidel üldsuseni jõuda. 2023. aasta detsembri lõpuks oli 45 % lõpetatud tehnilise toe instrumendi projektidest juba veebis kättesaadav.

Struktuurireformide toe peadirektoraat oli jätkuvalt aktiivne sotsiaalmeedias, kus tal on oma X-i (endine Twitter) kontol teemaviite [@EU reforms](#) all 3 500 jälgijat, samas kui tema [YouTube kanal DG REFORM](#) täieneb pidevalt uue sisuga ja algupärase audiovisuaaltoodanguga. Struktuurireformide toe peadirektoraat suurendas 2023. aastal ka oma asutusesisest videotootmise suutlikkust ja koostas mitu videot, milles [pööratakse tähelepanu mõnele konkreetsele projektile](#).

Kogu ELi hõlmavates teavituskampaaniates ja aruannetes viidatakse sageli tehnilise toe instrumendile kui liikmesriikide olulisele toetusallikale reformikava elluviimisel kooskõlas ELi prioriteetidega. Selles kontekstis nimetati tehnilise toe instrumenti aruandes „[EL 2023. aastal](#)“ seitse korda, viidates konkreetset tööle, mida on tehtud taaste- ja vastupidavuskavade, kapitaliturgude liidu, kava „RePowerEU“, hariduse ja tervishoiu toetamiseks. Aruanne sisaldas ka kahte viidet ComPActi teatisele.

VI. Tehnilise toe instrumendi hindamine

Struktuurireformide toe peadirektoraat hindab liikmesriikidele antavat toetust nii programmi kui ka projektide tasandil. Tehnilise toe instrumendi programmi ja projektide hindamine pakub liikmesriikidele ja nende kodanikele tõendeid tulemuste kohta. Nende tulemuste jagamine meie sidusrühmade ja laiema üldsusega on oluline, et näidata, et ELi tegevus toob kaasa positiivseid muutusi.

[Struktuurireformi tugiprogrammi järelhindamine](#), mis on tehnilise toe instrumendi eelkäija, avaldati 2023. aasta oktoobris. See hindamine andis olulise ülevaate struktuurireformide toe peadirektoraadi (ja struktuurireformi tugiteenistuse) rakendatud tehnilise toe projektide ülesehitusest, rakendamisest ja mõjust. Aruande kohaselt saavutati edukalt struktuurireformi tugiprogrammi üldeesmärk toetada institutsioonilisi, halduslikke ja jätkusuutlikku majanduskasvu tagavaid struktuurireforme liikmesriikides. Leiti, et struktuurireformi tugiprogramm on väga asjakohane vahend, mis on hästi kohandatud liikmesriikide haldussuutlikkuse suurendamiseks reformide kavandamisel ja rakendamisel ning probleemide lahendamisel. Peamisteks teguriteks olid riiklike ametiasutuste aktiivne kaasamine ja nende vastutus projektide eest.

2023. aastal alustas struktuurireformide toe peadirektoraat ettevalmistusi tehnilise toe instrumendi vahehindamise alustamiseks kooskõlas asjaomase [määruse](#) artikliga 16. Hindamine viiakse läbi 2025. aasta veebruariks ja sellel on eeldatavasti oluline roll tulevase programmi kujundamisel järgmises mitmeaastases finantsraamistikus. Lisaks tehnilise toe instrumendi varajasele rakendamisele vastavalt viiele kohustuslikule parema õigusloome hindamiskriteeriumile (tulemuslikkus, tõhusus, asjakohasus, sidusus ja ELi lisaväärtus) analüüsitakse vahehindamise käigus ka eelmise programmi, s.o struktuurireformi tugiprogrammi pikaajalist mõju ja jätkusuutlikkust.

Lisaks programmi tasandil hindamisele on struktuurireformide toe peadirektoraat kehtestanud kaheetapilise menetluse, et koguda hindamiseks andmeid kõigi tehnilise toe instrumendi projektide kohta. Esimeses etapis, mis algab peagi pärast projekti lõpetamist, hinnatakse projekti kavandamise ja elluviimisega seotud peamiste sidusrühmade rahulolu. Teises etapis, vähemalt üks aasta pärast projekti lõpetamist, hinnatakse, mil määral on projekt saavutanud oodatud tulemused.

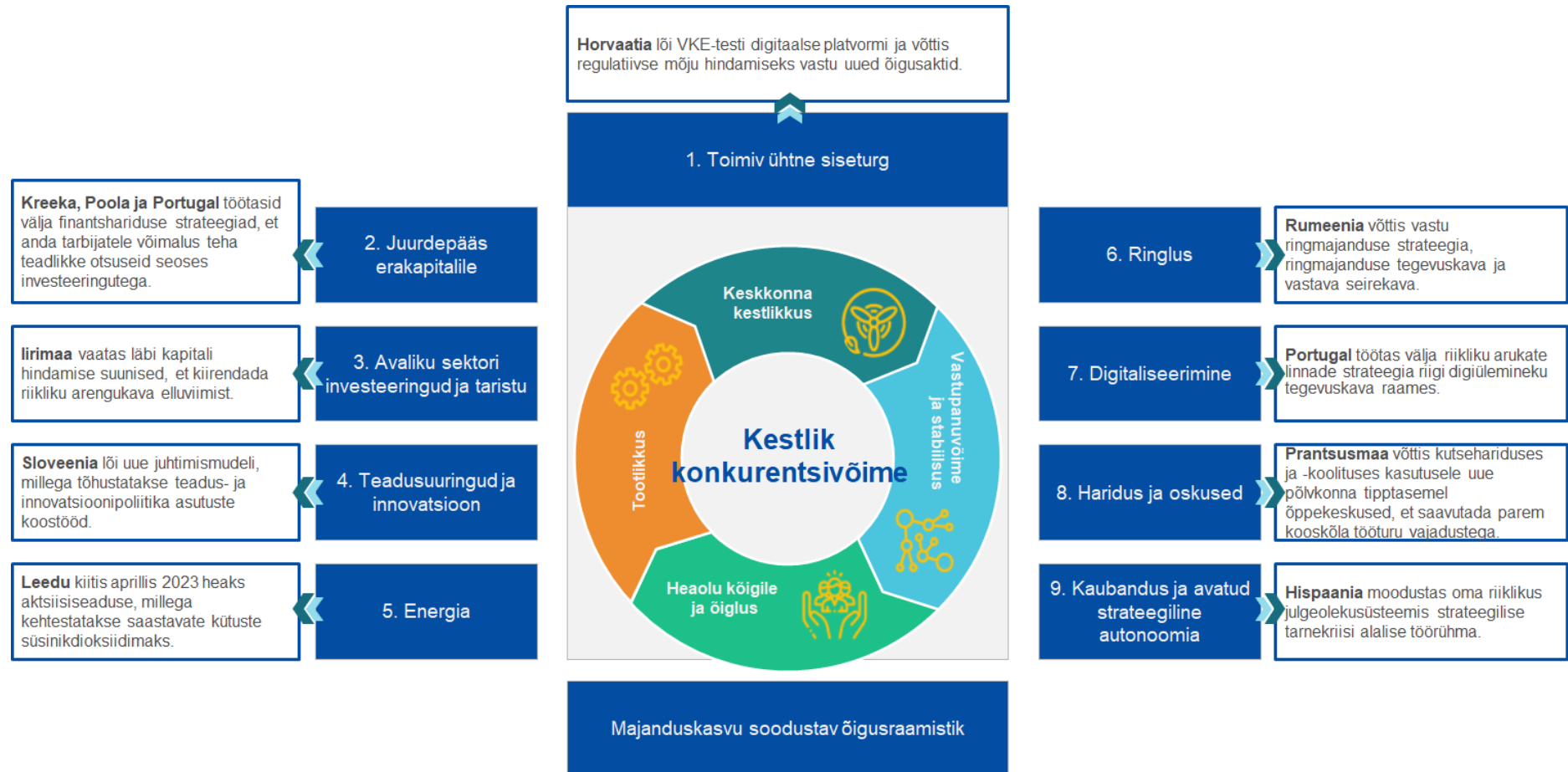
2023. aastal sai struktuurireformide toe peadirektoraat täidetud rahuloluküsimustikud 94 tehnilise toe instrumendi projekti kohta, mis annab vastamise määraks 72 %. Abisaavatelt ametiasutustelt saadud tagasiside alusel on struktuurireformide toe peadirektoraadi antava toetuse puhul rahulolumäär keskmiselt 9 kümnest ja projektide edukuse osas 8,7 kümnest. Tehnilise toe instrumendi raames toetatavate projektide kestused võivad varieeruda ning keskmiselt kulub projekti lõpuleviimiseks 24 kuud. Seetõttu on praegu veel liiga vara hinnata projektide tulemusi kohapeal.

TEHNILISE TOE INSTRUMENT KUI PEAMINE VAHEND ELI KONKURENTSIVÕIME TOETAMISEKS

Euroopa ettevõtted veavad liikmesriikide majandust, luues töökohti, ühtekuuluvust, innovatsiooni ja jõukust. Hiljutiste järjestikuste kriiside tekitatud tarneahela häired ja suur inflatsioon on siiski süvendanud pikaajalist probleemi ELi nõrga tootlikkuse ja konkurentsivõime näol. Komisjon reageeris nendele väljakutsetele, kutsudes muu hulgas ellu [Euroopa tööstusstrateegia](#), [roheline kokkuleppe tööstuskava](#), [teatise pikaajalise konkurentsivõime kohta](#) ja algatused [ELi majandusjulgeoleku tugevdamiseks](#). President rõhutas oma [kõnes olukorrast Euroopa Liidus](#), et Euroopa teeb kõik, mis vajalik oma konkurentsieelise säilitamiseks.

Käesolevas osas antakse ülevaade struktuurireformide toe peadirektoraadi poolt liikmesriikidele suunatud konkurentsivõime toetusest 2023. aastal ning see on jaotatud vastavalt üheksale konkurentsivõimet edendavale tegurile, mis on kindlaks määratud teatises [„30 aastat ühtset turgu“](#) ning [2024. aasta ühtse turu ja konkurentsivõime aruandes](#) (vt joonis 3). Selleks et tõhusalt toetada liikmesriike ELi prioriteetide järgimisel, tegi struktuurireformide toe peadirektoraat toetusprojektide osas tihedat koostööd komisjoni asjaomaste peadirektoraatidega, nagu CLIMA, CNECT, COMP, DIGIT, EAC, ENER, ENV, ECFIN, EMPL, ESTAT, FISMA, GROW, HOME, JRC, MOVE, REGIO, RTD, SG RECOVER, SG, TAXUD ja TRADE.

Joonis 7. Näited 2023. aasta tehnilise toe instrumendi toetuse kohta üheksa konkurentsivõime teguri osas

I. Toimiv ühtne turg

Struktuurireformide toe peadirektoraadi toetus liikmesriikidele aitab neil suurendada oma suutlikkust viia ellu reforme **toimiva ühtse turu ja konkurentsivõime** tagamiseks. Toetusega hõlmatakse mitmesuguseid poliitikavaldkondi alates tööstusest ja innovatsioonist kuni transpordi ja digiüleminekuni.

KESKENDUMINE JUHTALGATUSTELE

Struktuurireformide toe peadirektoraat osales 2023. aastal ühtse turu ja konkurentsivõime valdkonna **kahes juhtalgatuses**:

- **Seitse liikmesriiki** (HR, EL, IT, MT, PT, SI ja ES) said toetust [tehnilise toe instrumendi 2022. aasta juhtalgatuse „Kestlikum, vastupidavam ja digitaalsem turismi ökosüsteem“](#) alusel. Nende projektide raames korraldasid struktuurireformide toe peadirektoraat ning siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEd peadirektoraat (DG GROW) 2023. aasta septembris kahepäevase ekspertide seminari turismiandmete jagamise, juhtimise ja integreerimise teemal, kuhu kogunes ligikaudu 300 osalejat kolmest maailmajaost.
- **11 liikmesriiki** (CY, DK, FI, GR, LV, PT, RO, SK, SI, ES ja SE) sai toetust [tehnilise toe instrumendi 2023. aasta juhtalgatuse raames, mille eesmärk on tugevdada ELi tööstuse ökosüsteeme](#), keskendudes tööstusstrateegiatele, riiklikule turujärelevalvele ja intellektuaalomandi süsteemidele ning tööjõu ümberõppele ja oskuste täiendamisele tööstuses.

2023. aastal toetas struktuurireformide toe peadirektoraat **26 liikmesriiki** (AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI ja SK), sealhulgas tehnilise toe instrumendi juhtprojektide raames, eesmärgiga: i) töötada välja nende **tööstusstrateegiad** ning parandada nende riiklikke turujärelevalve ja intellektuaalomandi süsteeme; ii) edendada kestlikku, vastupidavat ja digitaalset **turismi** ökosüsteemi ning iii) kiirendada **digipööret**.

SAAVUTUSED

Konkreetsed näited reformidest ja suutlikkuse suurendamisest ühtse turu ja konkurentsivõime valdkonnas 2023. aasta tehnilise toe instrumendi abil on järgmised:

- **Horvaatia** lõi VKE-testi digitaalse platvormi ja võttis regulatiivse mõju hindamiseks vastu uued õigusaktid.
- **Trento autonoomne provints (Itaalia)** kiitis heaks uued õigusaktid, millega võeti vastu riskipõhine lähenemisviis haldusmenetlustele, sealhulgas kontrollidele.
- **Sloveenia** parandas oma teadus- ja innovatsioonisüsteemi, võttes kasutusele uue juhtimismudeli, sealhulgas ministeeriumidevahelise strateegiliste algatuste programminõukogu.

- **Rumeenia** võttis vastu uued riiklikud õigusaktid, et viia riigiettevõtete üldjuhtimise raamistik paremini kooskõlla OECD suunistega.

II. Juurdepääs erakapitalile

Struktuurireformide toe peadirektoraadi toetus aitab parandada liikmesriikide suutlikkust viia ellu reforme, mis **hõlbustavad juurdepääsu hädavajalikule erakapitalile, et edendada digitaalseid ja kestlikke muutusi**. Toetus hõlmas paljusid poliitikavaldkondi, sealhulgas kapitaliturgude liitu, pangandusliitu ning digirahanduse strateegia ja ELi kestliku rahanduse raamistiku rakendamist.

KESKENDUMINE JUHTALGATUSTELE

2023. aastal osales struktuurireformide toe peadirektoraat **kahe** erakapitalile juurdepääsu käsitlevas juhtalgatuses:

- 11 liikmesriigi (BG, HR, CY, FI, FR, EL, IE, IT, LV, RO ja SI) 12 riikliku järelevalve asutust said toetust [tehnilise toe instrumendi 2023. aasta juhtalgatuse raames, mis käsitles keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalast riskihaldust finantssektoris](#), et rahuldada tõhusa järelevalve vajadust ja aidata suunata kapitali rohemajandusse.
- 34 finantsjärelevalveasutust 25 liikmesriigist sai toetust [tehnilise toe instrumendi 2022. aasta juhtalgatuse „ELi digirahanduse järelevalve akadeemia“](#) raames, et suurendada järelevalvesuutlikkust digirahanduse valdkonnas kooskõlas digirahanduse strateegiaga.

2023. aastal aitas struktuurireformide toe peadirektoraat kõigil **27 liikmesriigil** laiendada oma investeerimisvõimalusi ning luua stabiilsem, vastupidavam ja konkurentsivõimelisem finantssüsteem, mis on vajalik erainvesteeringute suurendamiseks. Struktuurireformide toe peadirektoraat esitas soovitusi ja aitas liikmesriikidel kehtestada strateegiline lähenemisviis kohalike kapitaliturgude arendamiseks. See hõlmas kestlikule majandusele ülemineku poliitika väljatöötamist, maksejõuetusraamistike ajakohastamist, riiklike ametiasutuste järelevalvesuutlikkuse suurendamist digitaliseerimise ja järelevalvealase lähenemise kaudu, nii era- kui ka avaliku sektori investorite baasi arendamise toetamist ning inimeste ja ettevõtjate finantskirjaoskuse parandamist.

SAAVUTUSED

Konkreetsed näited reformidest ja suutlikkuse suurendamisest erakapitalile juurdepääsu valdkonnas 2023. aasta tehnilise toe instrumendi abil on järgmised:

- **Rumeenia, Horvaatia, Poola ja Malta** suurendasid oma finantssektori järelevalveasutuste suutlikkust ja saavutasid lähenemise, tehes koostööd

avalikustamise järelevalve tavade kujundamisel ja kestliku rahanduse aruandluse korra väljatöötamisel. Selle koostöö eesmärk oli luua erasektori ettevõtete jätkusuutlikeks investeeringuteks stabiilsem ja prognoositavam keskkond.

- **Bulgaaria** ja **Kreeka** koostasid oma kapitaliturgude arendamiseks põhjalikud analüüsid ja soovitusel. Eesmärk oli parandada turu tõhusust, suurendada investorite usaldust ja hõlbustada ettevõtjate laiemat juurdepääsu rahastamisele.
- **Eesti** ja **Läti** töötasid ühiselt välja oma lähenemisviisi ELi taksonoomia ja kestliku rahanduse strateegia rakendamisele, viies oma finants- ja mittefinantssektorid paremini kooskõlla kestlike investeeringute eesmärkidega ning tõhustades mõlema riigi keskkonnahoidliku rahastamise turgu.
- **Kreeka**, **Poola** ja **Portugal** töötasid välja oma finantshariduse strateegiad, et anda tarbijatele võimalus teha teadlikke otsuseid seoses investeeringutega.

III. Avaliku sektori investeeringud ja taristu

Struktuurireformide toe peadirektoraadi toetus liikmesriikidele aitab neil suurendada suutlikkust viia ellu reforme **avaliku sektori investeeringute ja taristu haldamise** valdkonnas. Toetus hõlmab paljusid poliitikavaldkondi, võttes arvesse nii valdkondadevahelist kui ka sektoripõhist perspektiivi, alates avaliku sektori investeeringute haldamise tavade optimeerimisest kuni taristu kavandamise tõhustamiseni rohe- ja digipöörde elluviimiseks.

KESKENDUMINE JUHTALGATUSTELE

2023. aastal osales struktuurireformide toe peadirektoraat **kahe** avaliku sektori investeeringuid ja taristut käsitlevas **juhtalgatuses**:

- **Kaheksa liikmesriiki** (AT, BE, HU, IT, LV, SK, SI ja ES) said toetust [tehnilise toe instrumendi 2023. aasta juhtalgatuse raames, mis käsitleb olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohaldamist avaliku sektori investeeringute suhtes](#), mida antakse ELi ja riiklikest fondidest ja programmidest, sealhulgas taaste- ja vastupidavusraha. Veel kolm liikmesriiki (FI, CZ ja PL) said sellist toetust tehnilise toe instrumendi 2022 raames.
- **Seitse liikmesriiki** (IT, EL, NL, MT, BE, PL ja SK) said [tehnilise toe instrumendi 2022. aasta juhtalgatuse raames toetust säästva linnalise liikumiskeskonna edendamiseks](#), sealhulgas heiteta ja vähese heitega sõidukite kasutuselevõtu ning säästva linnalise liikumiskeskonna kavade rakendamise kaudu.

2023. aastal toetas struktuurireformide toe peadirektoraat **20 liikmesriiki** (AT, BE, BG, CZ, DE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK ja SI), sealhulgas tehnilise toe instrumendi juhtalgatuste raames, eesmärgiga: i) optimeerida avaliku sektori vahendite eraldamist; ii) tagada nende vahendite tõhus kasutamine ja kooskõla üldiste ELi ja riiklike poliitikaeesmärkidega, nagu roheline kokkulepe; iii) tugevdada liikmesriikide institutsioonilist suutlikkust projektide kavandamisel, elluviimisel ja hindamisel; ning iv) arendada ja parandada

avalikku taristut energeetika, transpordi ja digitaalse ühendatuse valdkonnas. Selle toetuse abil püüdis struktuurireformide toe peadirektoraat tõsta ELi kestlikku majanduskasvu ja vastupanuvõimesse tehtavate avaliku sektori investeeringute kvaliteeti ja mõju.

SAAVUTUSED

Konkreetsed näited reformidest avaliku sektori investeeringute ja taristu valdkonnas 2023. aastal, mis on viidud ellu tehnilise toe instrumendi abil, on järgmised:

- **Iirimaa** vaatas läbi kapitali hindamise suunised, et kiirendada riikliku arengukava elluviimist.
- **Kreeka** parandas oma IT-süsteemi ja aruandlusmehhanisme, et ühtlustada avaliku sektori investeeringute eelarve järelevalvet. Samuti koostati põhjalikult muudetud õigusraamistik, et esitada see 2024. aastal parlamendile.
- **Slovakkia** käivitas investeeringute haldamise reformi, mille eesmärk on suurendada hiljuti elluviidud investeerimisprojektide majanduslikku väärtust ja saada igast eurost suuremat tulu.
- **Belgia** moodustas avaliku sektori investeeringute komitee, et koostada aruandeid ja arvamusi avaliku sektori investeeringute suundumuste, vajaduste, rakendamise ja tagajärgede kohta, ning tehnilise toe instrumendiga toetatakse selle rakendamist.
- **Rumeenia** avaldas avaliku ja erasektori partnerlust käsitlevad suunised, et toetada kohalikke ja riiklikke ametiasutusi investeerimisprojektide edukal käivitamisel ja rakendamisel.
- **Kreeka** võttis vastu strateegia ja tegevuskava ehitusteabe modelleerimise kasutuselevõtuks avaliku taristu projektides. See toob kaasa märkimisväärse kulude kokkuhoiu ja ressursside parema kasutamise.
- **Belgia** Antwerpeni sadam võttis tehnilise toe instrumendi toel vastu meetmed siseveeliikluse ja liiklustingimuste parandamiseks Antwerpeni sadamaalal.

IV. Teadusuuringud ja innovatsioon

Struktuurireformide toe peadirektoraadi toetus liikmesriikidele suurendab nende suutlikkust viia ellu reforme **teadusuuringute ja innovatsiooni tõhustamiseks**. Samuti on see aidanud neil saavutada eesmärges seoses komisjoni teatisega, mis käsitleb **uut Euroopa teadusruumi teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks**¹³, ning seoses **Euroopa ülikoolistrateegiaga**¹⁴. Toetusega hõlmatakse mitmesuguseid poliitikavaldkondi alates süsinikuheite vähendamisest ja digitaliseerimisest kuni demograafiani. See hõlmab strateegiate, poliitikameetmete ja vahendite tõhustamist, et edendada uusi teadmisi ja murrangulist innovatsiooni, mis hoogustab rohe- ja digiüleminekut. See hõlmab ka riiklike teadus- ja innovatsiooniasutuste ümberkorraldamist.

Struktuurireformide toe peadirektoraat toetas 2023. aastal **16 liikmesriiki** (BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, HU, IT, LV, NL, PL, PT, SI ja SK) teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, luues

¹³ COM(2020) 628 final.

¹⁴ COM(2022) 16 final.

võimalusi ajakohastada kõrgharidust, rahuldada paremini tööturu vajadusi ning hoogustada teadmiste vahetamist ülikoolide, teadusasutuste ja ettevõtete vahel. Tõenduspõhist poliitikakujundamist tugevdati ka vastastikuse õppimise, partnerluste ja poliitikaeksperimentide hõlbustamise kaudu. See aitas luua pikaajalist kasu konkurentsivõime, sotsiaalse progressi ja jätkusuutliku majandusarengu valdkonnas.

SAAVUTUSED

Konkreetsed näited reformidest ja suutlikkuse suurendamisest teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas 2023. aastal tehnilise toe instrumendi abil on järgmised:

- **Läti** töötas välja uue akadeemilise karjääri mudeli, mis on kooskõlas rahvusvaheliste heade tavadega, ning saab praegu abi selle rakendamisel.
- **Itaalia** lõi dünaamilise ja tugeva raamistiku teadmiste vahetamiseks ja koostööks.
- **Ungari** kohandas oma kõrghariduse kvaliteedi tagamise süsteemi digiajastule paremini vastavaks.
- **Hispaania** parandas ülikoolide, uurimisinstituutide ja ettevõtete vahelise teadmiste vahetamise ulatust, kvaliteeti ja tõhusust.
- **Horvaatia** hindas kõrgharidusasutuste digivalmidust.
- **Sloveenia** tõhustas oma teadus- ja innovatsioonisüsteemi, kehtestades uue juhtimismudeli, mis soodustab koostööd teadus- ja innovatsioonipoliitika eest vastutavate haldusasutuste vahel, et kavasad paremini kooskõlastada.
- **Küpros** parandas teadusuuringute, innovatsiooni ja digipoliitika abiministeeriumi lairibaühenduse büroo suutlikkust ning lõi vautšerite süsteemi ja tehnilised kirjeldused investeeringute pakkumiste jaoks.

V. Energia

Struktuurireformide toe peadirektoraadi toetus liikmesriikidele **suurendab nende suutlikkust viia ellu energiareforme**. Toetusega hõlmatakse mitmesuguseid poliitikavaldkondi alates taastuenergiast kuni õiglase üleminekuni ja energiatõhususeni.

KESKENDUMINE JUHTALGATUSTELE

Struktuurireformide toe peadirektoraat osales 2023. aastal ühtse turu ja konkurentsivõime valdkonna kolmes juhtalgatuses:

- **Kuus liikmesriiki** (CY, SK, FI, NL, LT ja IE) said toetust [tehnilise toe instrumendi 2023. aasta juhtalgatuse raames, mis käsitleb taastuenergiaprojektidele lubade andmise kiirendamist](#). Struktuurireformide toe peadirektoraat töötas selle nimel, et luua selgemad, kiiremad ja läbipaistvamad menetlused taastuenergiaprojektidele lubade taotlemiseks ja andmiseks kooskõlas kohaldatavate ELi õigusaktide ja eelseisvate ELi algatustega.

- Viis liikmesriiki (IT, SE, HR, HU ja SK) said toetust [tehnilise toe instrumendi 2022. aasta juhtalgatuse raames, et toetada õiglase ülemineku rakendamist](#). Struktuurireformide toe peadirektoraat aitas liikmesriikidel lahendada konkreetseid probleeme üleminekust mõjutatud piirkondades ja sektorites.
- Kaheksa liikmesriiki (BE, CY, EE, HU, IE, LT, MT ja SK) said [tehnilise toe instrumendi 2022. aasta juhtalgatuse raames toetust renoveerimislaine toetamiseks](#). Struktuurireformide toe peadirektoraat aitas liikmesriikidel tegeleda hoonete renoveerimise peamiste takistustega.

2023. aastal toetas struktuurireformide toe peadirektoraat **23 liikmesriiki** (AT, BE, BG, CZ, DK, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, ES ja SE), sealhulgas tehnilise toe instrumendi juhtalgatuste raames, et kiirendada **taastuvenergia projektidele lubade** andmist, eesmärgiga: toetada **õiglase ülemineku** rakendamist ning toetada **renoveerimislainet**.

SAAVUTUSED

Konkreetsed näited reformidest ja suutlikkuse suurendamisest ühtse turu ja konkurentsivõime valdkonnas 2023. aasta tehnilise toe instrumendi abil on järgmised:

- Koheselt pärast Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja algust toetati tehnilise toe instrumendiga **17 liikmesriiki** (BE, BG, CY, CZ, EE, EL, ES, FI, HR, HU, IE, IT, PL, PT, RO, SI ja SK) reformide ja investeeringute kindlaksmääramisel, et vähendada sõltuvust Venemaalt pärit fossiilkütuste impordist ja rakendada kava „REPowerEU“.
- **Sloveenia** võttis vastu seaduse taastuvatest energiaallikatest elektrit tootvate käitiste kasutuselevõtu kohta.
- **Rumeenia** kinnitas oma 2030. aasta vesinikustrateegia ja tegevuskava.
- **Rumeenia** esitas kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise pikaajalise strateegia eelnõu avalikuks konsultatsiooniks.
- **Leedu** kiitis heaks aktsiisiseaduse, millega kehtestatakse saastavate kütuste osas süsinikdioksiidimaks.

VI. Ringlus

Struktuurireformide toe peadirektoraadi toetus liikmesriikidele **suurendab nende suutlikkust viia ellu reforme liikumisel ringluspõhisema ja konkurentsivõimelisema majanduse suunas**. Toetus hõlmab muu hulgas jäätmekäitlust ja kriitilise tähtsusega tooraineid.

2023. aastal toetas struktuurireformide toe peadirektoraat **11 liikmesriiki** (AT, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, PT, RO ja SE), sealhulgas tehnilise toe instrumendi juhtalgatuste raames, eesmärgiga: i) töötada välja riiklikud ringmajanduse **strateegiad**, tegevuskavad ja järelevalvemehhanismid; ii) luua teadmistebaas **VKEde** ülemineku jaoks; iii) kehtestada

jäätmekäitluseeskirjad; iv) luua **tooraine** voogude ja varude jaoks andmekogum ja planeerimisvahend ning v) suurendada ringluspõhisust **kaevandamisel**.

SAAVUTUSED

Konkreetsed näited reformidest ja suutlikkuse suurendamisest ringluse valdkonnas 2023. aasta tehnilise toe instrumendi abil on järgmised:

- **Rumeenia** võttis vastu ringmajanduse strateegia, ringmajanduse tegevuskava ja vastava seirekava. Lisaks võttis Rumeenia vastu uued teisesed õigusaktid jäätmetariifide arvutamise kohta, et stimuleerida ringlust.
- **Hispaania** varustas omaavalitsusi kommunikatsioonimaterjalide ja suutlikkuse suurendamise vahenditega, et parandada ringlust jäätmekäitluses.

VII. Digitaliseerimine

Struktuurireformide toe peadirektoraadi toetus liikmesriikidele aitab kaasa nende digipöördele, luues kooskõla komisjoni prioriteediga „Digiajastule vastav Euroopa“ ja digikümnenendi eesmärkidega. Avaliku halduse digitaliseerimine on oluline selleks, et üksikisikud ja ettevõtjad saaksid valmistada ette ELi konkurentsivõimelist majandust. Toetus hõlmab **väga erinevaid poliitikavaldkondi** alates koostalitlusvõimest, tehisintellektist ning äriprotsesside ümberkujundamisest ja andmepõhiste otsuste tegemisest kuni digioskusteni.

KESKENDUMINE JUHTALGATUSTELE

2023. aastal osales struktuurireformide toe peadirektoraat **kahe** digiüleminekut käsitlevas juhtalgatuses:

- Üheksa liikmesriiki (DK, IT, EL, LV, PT, SK, CY, IE ja NL) said toetust [tehnilise toe instrumendi 2022. aasta juhtalgatuste raames, mis käsitlevad vastupidavate, uuenduslike ja inimkesksete digitaalsete valitsusteenuste arendamist](#). Projektidega aidatakse koostada strateegiaid ja tegevuskavasid, mis aitavad saavutada ELi avaliku sektori digiüleminekut.
- Neli liikmesriiki (PT, ES, DK ja RO) said toetust [tehnilise toe instrumendi 2023. aasta digiülemineku juhtalgatuse raames piirkondlike ja kohalike haldusasutuste jaoks](#). Näiteks sai Taani toetust kohalike, piirkondlike ja riiklike ametiasutuste algatatud tehisintellektiprojektide riskihindamise vahendite väljatöötamiseks. See hõlmab olemasolevate tehisintellekti kasutamise juhtumite jaoks hoidla loomist Taani ametiasutustes, et edendada korduskasutatavust nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil.

2023. aastal toetas struktuurireformide toe peadirektoraat kõiki liikmesriike, sealhulgas tehnilise toe instrumendi juhtalgatuste raames, et edendada nende digiüleminekut ning parandada digiteenuste osutamist, andmehaldust, tehisintellekti kasutamist ja süsteemi koostalitlusvõime tagamist.

SAAVUTUSED

Konkreetsed näited reformidest ja suutlikkuse suurendamisest digiülemineku valdkonnas 2023. aasta tehnilise toe instrumendi abil on järgmised:

- **Slovakkia** rakendas digitaalsete valitsusteenuste tõhustamiseks terviklikku lähenemisviisi, integreerides tehisintellekti ja eIDASe raamistiku e-identimiseks. Ta võttis vastu andmehalduse, digivalmidusega õigusaktide ja institutsioonilise ülesehituse strateegiad, mis hõlmavad inimressursse ja tehnoloogiat, turvalisust ja finantsmõju nii ELi kui ka riikliku digivaldkonna õigusaktide puhul.
- **Soome** optimeeris jõupingutusi kohtusüsteemi digitaliseerimiseks ja tegevuse tõhususe parandamiseks, rakendades IKT juhtimise strateegiat.
- **Itaalia** võttis majandus- ja rahandusministeeriumis kasutusele uue organisatsioonilise struktuuri ja kohandas äriprotsesse ulatuslike toetusmeetmete abil, mis keskenduvad muutuste juhtimisele ja kultuurimuutustele.
- **Portugal** töötas rohkem kui 400 sidusrühma osalusel välja riikliku arukate linnade strateegia riigi digiülemineku tegevuskava raames.

VIII. Haridus ja oskused

Struktuurireformide toe peadirektoraadi toetus liikmesriikidele aitas edendada nende **haridus-, oskuste ja talentide ligimeelitamise poliitikat**, mille eesmärk on tagada kvalifitseeritud tööjõud. Toetus suurendas nende suutlikkust kavandada ja rakendada reforme, et panna alus kaasavale oskuste arendamisele alates varasest east ning pakkuda süsteemseid täiend- ja ümberõppe võimalusi, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele. Täiendavate reformide eesmärk oli ka meelitada ligi talente väljastpoolt ELi.

KESKENDUMINE JUHTALGATUSTELE

2023. aastal osales struktuurireformide toe peadirektoraat **kahes** haridust ja oskusi käsitlevas juhtalgatuses:

- **Kümme liikmesriiki** (AT, CY, CZ, ES, FI, IE, LV, PL, PT ja SI) said toetust [tehnilise toe instrumendi 2023. aasta juhtalgatusest „Noored kõigepealt”](#), mille eesmärk on toetada reforme, mis parandavad laste ja noorte haridus- ja tervisealaseid ning sotsiaalseid tulemusi. Toetus hõlmab Euroopa tulevikutööjõu peamisi valdkondi, nagu juurdepääs kaasavale ja kvaliteetsele haridusele ja koolitusele ning täiend- ja ümberõppe toetamine.
- **Seitse liikmesriiki** (BE, CY, DK, ES, MT, NL ja SE) said toetust [tehnilise toe instrumendi 2023. aasta juhtalgatusest „Rändajate lõimimine ja talentide ligimeelitamine”](#), mis on suunatud liikmesriikidele, kes soovivad saada kasu **tõhusamast integratsioonist, tööturul osalemisest ja kolmandate riikide kodanike tööjõu liikuvusest süveneva oskuste nappuse ja kasvava üleilmse talentide konkurentsi tingimustes.**

2023. aastal toetas struktuurireformide toe peadirektoraat kõiki 27 liikmesriiki nii individuaalsete kui ka mitut riiki hõlmavate projektide ja tehnilise toe instrumendi juhtprojektide kaudu, et parandada koolihariduse, kutsehariduse ja -õppe, kõrghariduse ja täiskasvanuhariduse kvaliteeti ja vastavust tööturu vajadustele, samuti tõhustada ümber- ja täiendõppe süsteeme, tagada õpetajaskonna kõrge kvaliteet, hoida ja meelitada ligi kvalifitseeritud töötajaid väljastpoolt ELi, kiirendada välismaiste oskuste ja kvalifikatsioonide tunnustamist ning hõlbustada juurdepääsu kvaliteetsele alusharidusele ja lapsehoiule, et lapsevanemad saaksid töötada väljaspool kodu.

SAAVUTUSED

Konkreetsed näited reformidest ja suutlikkuse suurendamisest konkurentsivõime kasvatamiseks, investeerides haridusse ja oskustesse, 2023. aasta tehnilise toe instrumendi abil on järgmised:

- **Prantsusmaa** võttis kutsehariduses ja -koolituses kasutusele uue põlvkonna tipptasemel õppekeskused, keskendudes paremale kooskõlale tööturu vajadustega, kasutades selleks tehnilise toe instrumendi projekti raames välja töötatud suuniseid.
- **Belgias** arendas Valloonia valitsus partnerlust täiskasvanuhariduse pakkujate oskuste täiendamiseks, et töötada välja ühised koolituskursused ja koostöömoodused.
- **Malta** ajakohastas oma koolide kvaliteedi tagamise raamistikku, kasutades läbivaadatud standardite kogumit, mis ühendab koolide enesehindamise ja väliskontrolli.
- **Eesti** integreeris oma formaalhariduse ja mitteformaalse hariduse (sealhulgas noorte osalustegevuse) süsteemid, et võimaldada noortel arendada oskusi paindlikumate õppimisvõimaluste kaudu.
- **Hispaania** alustas strateegia väljatöötamist, et hõlbustada teistest riikidest pärit inimeste tööturule kaasamist ja ligimeelitamist, sealhulgas digiplatvormi kasutamise kaudu.

IX. Kaubandus ja avatud strateegiline autonoomia

Struktuurireformide toe peadirektoraadi toetus liikmesriikidele suurendab nende suutlikkust viia ellu reforme **kaubanduse ja avatud strateegilise autonoomia tõhustamiseks**. Toetus selles valdkonnas hõlmab strateegiate, poliitika ja vahendite väljatöötamist, et hõlbustada välisinvesteeringuid, vähendada sõltuvust, edendada konkurentsi ning suurendada majanduslikku julgeolekut ja vastupanuvõimet.

2023. aastal toetas struktuurireformide toe peadirektoraat **kaheksat liikmesriiki** (EL, ES, FI, LV, PL, PT, RO ja SE), et arendada ja suurendada nende tööstusökosüsteemide vastupanuvõimet, leevendada sõltuvust olulistest ressurssidest ja edendada vastupidavamaid tarneahelaid.

SAAVUTUSED

Konkreetsed näited reformidest ja suutlikkuse suurendamisest kaubanduse ja strateegilise autonoomia valdkonnas 2023. aasta tehnilise toe instrumendi abil on järgmised:

- **Hispaania** moodustas oma riiklikus julgeolekusüsteemis strateegilise tarnekriisi alalise tööühma.
- **Horvaatia** tugevdas välismaiste otseinvesteeringute edendamise ja hõlbustamise strateegilist raamistikku.

2023. aastal toetas struktuurireformide toe peadirektoraat liikmesriike tulemuslikult peamistes reformides ja konkurentsivõimealase suutlikkuse suurendamisel. Ka tulevikus seisavad liikmesriigid silmitsi märkimisväärsete probleemidega, et luua konkurentsivõimelisem ja vastupidavam majandusbaas, mis sobib rohe- ja digipöördeks.

KOKKUVÕTE

2023. aastal tõhustas struktuurireformide toe peadirektoraat oma teavitustegevust, et teavitada riiklike ametiasutusi tehnilise toe instrumendi pakutavatest võimalustest ja suurendada selle vahendi kaudu antava toetusega seotud vastutust. Selle tulemusena saadi tehnilise toe instrumendi 2023. aasta tsüklis 530 kvaliteetset toetustaotlust, mis ületas taas programmi mahu ja tõendas riiklike ametiasutuste huvi selle rahastamisvahendi pakutavate võimaluste vastu.

Pärast hindamis- ja valikumenetlust valiti tehnilise toe instrumendi 2023. aasta üldise projektikonkursi raames välja **231 taotlust 119,7 miljoni euro ulatuses**, mille tulemusel koostati **151 projekti**, et toetada **326 tipptasemel reformi** kõigis liikmesriikides. 30 % 231 valitud taotlusest olid seotud digiüleminekuga ja 35 % Euroopa rohelise kokkuleppega. Lisaks on 66 % 2023. aasta tehnilise toe instrumendi 151 projektist otseselt või kaudselt seotud riiklike taaste- ja vastupidavuskavadega.

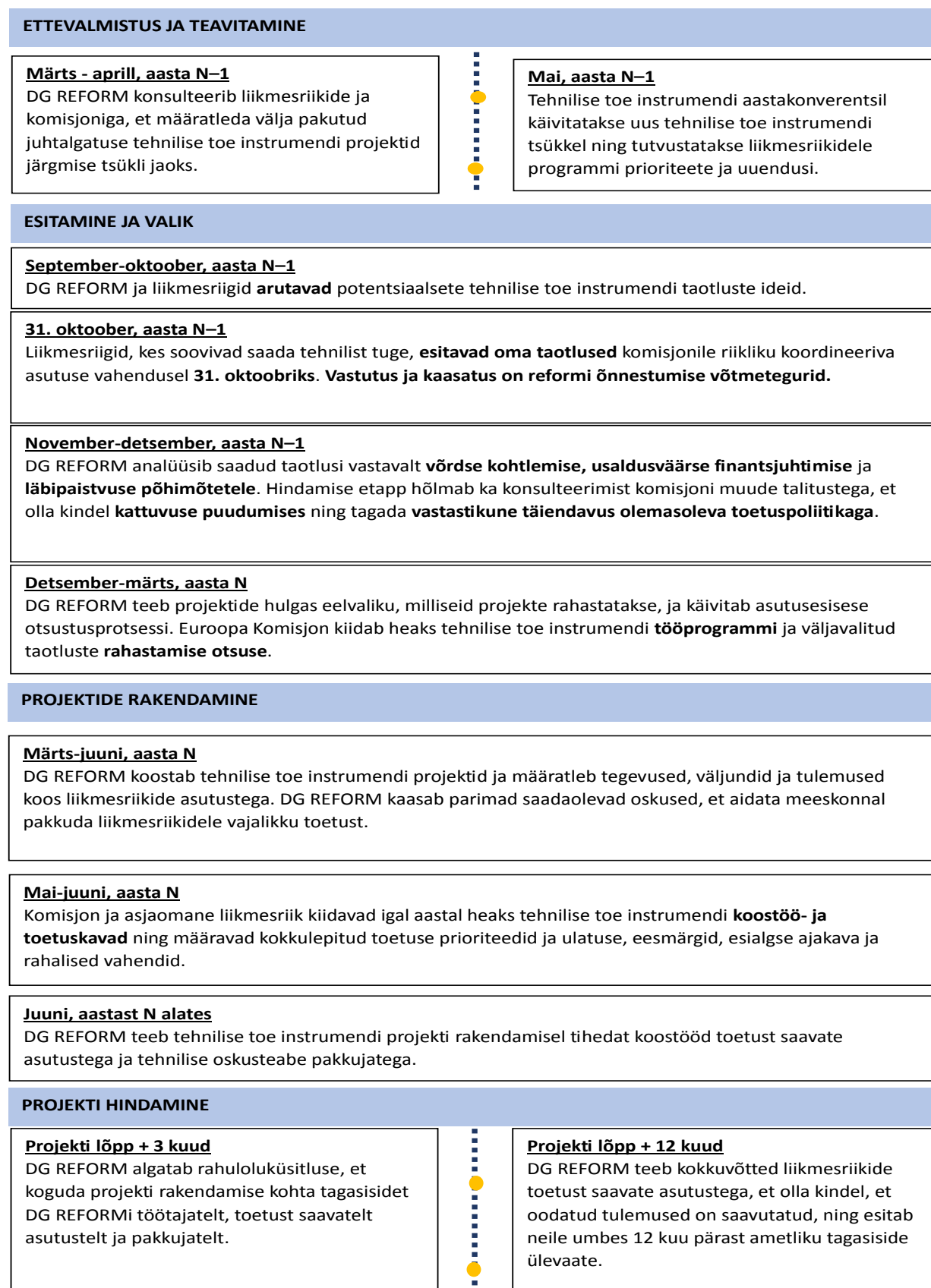
Mitut riiki hõlmavate projektide arvu kasv kolme viimase aasta jooksul näitab tehnilise toe instrumendi suutlikkust luua täiendavat Euroopa lisaväärtust ning hõlbustada heade tavade vahetamist ja vastastikust õppimist riikide ametiasutuste vahel. 2023. aasta tehnilise toe instrument näitas ka **juhtprojektide jõulist kasutuselevõttu** võrreldes tehnilise toe instrumendiga 2022. aastal, kui see kontseptsioon esimest korda kehtestati.

Struktuurireformide toe peadirektoraat toetas liikmesriike tehnilise toe instrumendi projektide, sealhulgas eelmiste tsüklite projektide rakendamisel, tagades nende edukuse ja selle, et nende tulemused on kooskõlas liikmesriikide eesmärkidega. Projektid hõlmasid mitmesuguseid poliitikavaldkondi vastavalt riiklike ametiasutuste taotlustele. Üks käesolevas aruandes esile tõstetud valdkond oli **konkurentsivõime**, mille jaoks said toetust kõik 27 liikmesriiki, alates toimiva ühtse turu toetamisest kuni avaliku sektori investeeringute ja taristu, digiülemineku ning hariduse ja oskusteni.

2023. aasta oktoobris võeti vastu teatis Euroopa haldusruumi tugevdamise kohta (**ComPAct**), milles pakutakse välja konkreetsed meetmed, et aidata haldusasutustel rahuldada inimeste ja ettevõtjate vajadusi kogu Euroopas, ning tugevdatakse tehnilise toe instrumendi võimalikku rolli, aidates riikide haldusasutustel suurendada suutlikkust reformide kavandamiseks ja rakendamiseks ning parimate tavade vahetamiseks, eelkõige tehnilise toe instrumendi juhtprojekti **PACE** kaudu.

Projektide tasandil toetatud ametiasutustelt ja riikide tasandil koordineerivatelt asutustelt saadud tagasiside põhjal võib öelda, et **liikmesriigid hindavad tehnilise toe instrumendi kaudu antavat toetust**, eriti aga aktiivset rolli, mida nad saavad etendada projektide kavandamisel ja elluviimisel, ning samuti hindavad nad **struktuurireformide toe peadirektoraadi tõhusat teavitustegevust**.

Lisa 1. Tehnilise toe instrumendi iga-aastane tsükkel

Lisa 2. Tehnilise toe instrumendi 2023. aasta üldine projektikonkurss:
liikmesriikide taotlused

Riik	Esitatud	Tagasi võetud	Valimata jäänud	Valitud
Austria	11		5	6
Belgia	22	1	11	10
Bulgaaria	16		8	8
Horvaatia	15		5	10
Küpros	23		13	10
Tšehhi	20		11	9
Taani	5		2	3
Eesti	11		4	7
Soome	18		10	8
Prantsusmaa	21	3	7	11
Saksamaa	18		7	11
Kreeka	43		27	16
Ungari	16		12	4
Iirimaa	19		10	9
Itaalia	25		13	12
Läti	31		20	11
Leedu	10		5	5
Luksemburg	3		2	1
Malta	22		14	8
Madalmaad	10		4	6
Poola	26		18	8
Portugal	45		33	12
Rumeenia	33	3	20	10
Slovakkia	20		10	10
Sloveenia	15		5	10
Hispaania	22		10	12
Rootsi	10		6	4
Kokku	530	7	292	231